

Οικονομικά - Εταιρικά Νέα

Bloomberg: Ενδιαφέρον της σουηδικής Hoist Finance για την αγορά NPLs στην Ελλάδα

Σύμφωνα με δημοσίευμα του Bloomberg, το ενδιαφέρον της για την αγορά μη εξυπηρετούμενων πιστωτικών δανείων των ελληνικών τραπεζών εξέφρασε η σουηδική εταιρεία Hoist Finance.

"Υπήρξε πολλή συζήτηση για την Ελλάδα εδώ και καιρό, αλλά τώρα συμβαίνει πραγματικά", δήλωσε ο Klaus-Anders Nysteen, διευθύνων σύμβουλος της Hoist σε συνέντευξή του στο Bloomberg.

Η Hoist αγοράζει και αναδιαρθρώνει επισφαλή δάνεια από τις μεγαλύτερες τράπεζες της Ευρώπης. Στις αγορές της περιλαμβάνονται το Ηνωμένο Βασίλειο, η Γερμανία, η Πολωνία, η Γαλλία και η Ισπανία.

Τα τελευταία χρόνια επενδύει στην Ιταλία αλλά τώρα στρέφει την προσοχή της και στην Ελλάδα, όπου βρίσκεται αντιμέτωπη με ένα πιθανό "χρυσορυχείο", όπως επισημαίνει το Bloomberg, σχολιάζοντας ότι τα μη εξυπηρετούμενα δάνεια ανέρχονται στο ήμισυ του συνόλου των δανείων στη χώρα.

"Οι τράπεζες στην Ελλάδα έχουν τώρα φθάσει σε ένα σημείο όπου είναι πρόθυμες και έτοιμες να πουλήσουν μη εξυπηρετούμενα δάνεια και υπάρχει και το ρυθμιστικό πλαίσιο για αυτό, επομένως θα είναι μια καλή αγορά", δήλωσε ο Nysteen ο οποίος έλαβε τη θέση του CEO αυτό το μήνα.

Η μη εξυπηρετούμενη έκθεση στην Ελλάδα ανέρχεται σε περίπου 100 δισ. ευρώ με βάση στοιχεία στο τέλος Σεπτεμβρίου, ή περίπου στο 45% της συνολικής έκθεσης, σύμφωνα με την Τράπεζα της Ελλάδας.

Ορισμένα από τα πιο υψηλά ποσοστά μη εξυπηρετούμενης έκθεσης αφορούν την καταναλωτική πίστη (53%) και μικρότερες και μεσαίες επιχειρήσεις (59%).

Η μεγαλύτερη πρόκληση για τις ελληνικές τράπεζες είναι τα δάνεια προς τις μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις, δήλωσε ο CEO της Hoist. Η εταιρεία "θα προσπαθήσει να χτίσει μια θέση ως τραπεζικός εταίρος σε αυτή την κατηγορία των assets καθώς και σε μη εξασφαλισμένα καταναλωτικά δάνεια", τόνισε.

Η Ελλάδα "έχει πραγματικά μόνο τέσσερις τράπεζες από τις οποίες μπορεί να αγοράσει κανείς δάνεια, επομένως είτε θα πάρουμε είτε δεν θα πάρουμε. Έχουμε ήδη μια καλή παρουσία εκεί, έχουμε τοποθετηθεί από νωρίς, επομένως έχουμε κάπου να πατήσουμε", δήλωσε.

Η Hoist εισήλθε στην ελληνική αγορά στις αρχές του 2016 μέσω μιας στρατηγικής εταιρικής σχέσης με την κεντρική τράπεζα. Η εταιρεία ήταν μέρος μιας κοινοπραξίας που επελέγη για να διαχειριστεί το συνολικό χαρτοφυλάκιο μη εξυπηρετούμενων δανείων 16 ελληνικών τραπεζών που ήταν υπό εκκαθάριση.

Ενώ το αποθεματικό των μη εξυπηρετούμενων δανείων παραμένει υψηλό στην Ελλάδα, υπάρχει μια σταθερή μείωση τα τελευταία χρόνια και ο τραπεζικός κλάδος είναι καλά κεφαλαιοποιημένος, σύμφωνα με τη Hoist.

"Έχω συναντηθεί και με τις τέσσερις μεγάλες τράπεζες στην Ελλάδα, και με την κεντρική τράπεζα, και όπως το καταλαβαίνω εγώ και το βλέπω, δεν υπάρχει άμεση ανάγκη για ενίσχυση κεφαλαίων", δήλωσε ο Nysteen.

"Αλλά η πώληση των μη εξυπηρετούμενων δανείων είναι ένας τρόπος για να αξιοποιηθούν και να ενισχυθούν και οι κεφαλαιακοί δείκτες των τραπεζών".

Στην Deutsche Telekom έναντι 284 εκατ. ευρώ το 5% του ΤΑΙΠΕΔ στον ΟΤΕ

Το ΤΑΙΠΕΔ ανακοίνωσε το πρωί της Τετάρτης πως, σε συνέχεια της από 16/03/2018 ειδοποίησης, η Deutsche Telekom AG άσκησε το δικαίωμα πρώτης άρνησης για την απόκτηση 24.507.520 κοινών ονομαστικών μετοχών του ΟΤΕ, σύμφωνα με τους όρους 8.4 και 8.6 της συμφωνίας μετόχων μεταξύ του Ελληνικού Δημοσίου και της Deutsche Telekom AG στην οποία έχει προσχωρήσει το ΤΑΙΠΕΔ. Η Deutsche Telekom απέστειλε στις 20/03/2018 σχετική επιβεβαίωση προς το ΤΑΙΠΕΔ.

Κατόπιν αυτού, το ΤΑΙΠΕΔ και η Deutsche Telekom AG θα συνεργαστούν για την τοπική ολοκλήρωση της συναλλαγής, της οποίας το ύψος διαμορφώνεται σε 284.051.959,81 ευρώ. Να σημειωθεί ότι το αντίτιμο αντιστοιχεί σε 11,588 ευρώ ανά μετοχή (για 24.507.500 μετοχές που είναι το 5% των μετοχών της εταιρείας).

Οκτώ κορυφαιοί ειδικοί λένε ξεκάθαρα πως οι αποφάσεις του Eurogroup για το χρέος δεν αρκούν

Τη θέση πως οι αποφάσεις του Eurogroup του Ιουνίου 2017 δεν αρκούν για να διασφαλιστεί η βιωσιμότητα του ελληνικού χρέους διατυπώνουν οκτώ διακεκριμένοι ειδικοί στα ζητήματα δημοσίου χρέους σε έκθεση που συνέταξαν και η οποία δημοσιεύθηκε από το Κέντρο Ερευνών Οικονομικής Πολιτικής (CEPR). Σύμφωνα με το CNN, οι Barry Eichengreen (University of California at Berkeley), Αιμίλιος Αυγουλέας (University of Edinburgh), Miguel Poiares Maduro (European University Institute), Ugo Panizza (The Graduate Institute, Geneva), Richard Portes (London Business School), Beatrice Weder di Mauro (INSEAD, Singapore), Charles Wyplosz (The Graduate Institute, Geneva) και ο Jeromin Zettelmeyer (Peterson Institute), συνέταξαν μια αναλυτική μελέτη για το θέμα του ελληνικού χρέους στην οποία γίνεται αφενός κριτική στις αποφάσεις της Ευρωομάδας για την απομείωση του, αφενός διατυπώνονται τρεις διαφορετικές επιλογές για την μείωση του αποθέματος του χρέους.

Για το σχέδιο της ευρωζώνης για το ελληνικό χρέος η ομάδα των ειδικών αναφέρει πως μια ανησυχητική πτυχή αυτού του σχεδίου είναι η στενότητα της δημοσιονομικής πορείας που επιβάλλει, ξεκινώντας με ένα πρωτογενές πλεόνασμα 3,5% του ΑΕΠ για πέντε χρόνια και στη συνέχεια προβλέποντας πρωτογενή πλεονάσματα 2% για σχεδόν 40 χρόνια.

«Τόσο μεγάλα πλεονάσματα για τέτοιες παρατεταμένες περιόδους είναι σπάνια. Τα μεγάλα και επίμονα πλεονάσματα απαιτούν όχι μόνο μια νηή οικονομία αλλά και μια ευρεία κοινωνική συναίνεση», σημειώνεται στη μελέτη και προστίθεται πως ιστορικά όπου κατεγράφησαν μεγάλα πλεονάσματα για μεγάλη περίοδο υπήρχε ευέλικτη συναλλαγματική ισοτιμία και η εξωτερική ζήτηση αντικαθιστούσε ομαλά την εγχώρια ζήτηση, μια επιλογή που δεν είναι διαθέσιμη στην Ελλάδα.

Ένα άλλο πρόβλημα που εντοπίζουν οι οκτώ ειδικοί στο σχέδιο του Eurogroup είναι ότι δεν διαθέτει έναν μηχανισμό παροχής κινήτρων που θα αποθάρρυνε την Ελλάδα να υπερχρεωθεί ξανά. «Η ελπίδα του Eurogroup είναι ότι η ανάγκη πρόσβασης της Ελλάδος στις αγορές θα πειθαρχήσει την ελληνική κυβέρνηση και θα διασφαλίσει τη συνέχιση των καλών δημοσιονομικών αποτελεσμάτων. Στην πραγματικότητα, ωστόσο, αυτό είναι απίθανο να συμβεί. Ο νέος δανεισμός από τον ιδιωτικό τομέα μπορεί να διαρθρωθεί έτσι ώστε να εξοφληθεί πριν αρχίσουν οι σημαντικές αποπληρωμές προς τον επίσημο τομέα. Αυτό το νέο ιδιωτικό χρέος θα έχει εξοφλητική προτεραιότητα (σ.σ. υψηλή εξασφάλιση), καθιστώντας τον ιδιωτικό τομέα πρόθυμο να δανείσει ανεξαρτήτως εάν η ελληνική κυβέρνηση βρίσκεται ή όχι στην πορεία να εκπληρώσει τις επίσημες υποχρεώσεις της», αναφέρεται στην μελέτη.

Ως εκ τούτου, οι ειδικοί προειδοποιούν πως η πειθαρχία της αγοράς στην οποία βασίζονται οι επίσημοι πιστωτές της Ελλάδας θα είναι ασθενής ή ανύπαρκτη. «Το πιο πιθανό αποτέλεσμα θα είναι μια ακόμη επαναδιαπραγμάτευση για το χρέος της κυβέρνησης προς τον επίσημο τομέα πριν από την επέλευση μεγάλων αποπληρωμών χρέους, συνοδευόμενη από την προβλεπόμενη αβεβαιότητα, τον πολιτικό θόρυβο και τις αρνητικές συνέπειες για τις επενδύσεις και την ανάπτυξη», αναφέρουν.

Σύμφωνα πάντα με τα όσα μεταδίδει το CNN Greece, οι συντάκτες της έκθεσης αναφέρουν πως οι ελληνικές αρχές δίνουν προτεραιότητα στην οικονομική ανάκαμψη, αλλά θέλουν επίσης να περιορίσουν την «διδεσδυτική εποπτεία» της τρέχουσας και ταυτόχρονα να πείσουν τους γείτονές τους ότι τα προβλήματα του παρελθόντος δεν θα επαναληφθούν. Οι επίσημοι πιστωτές, από την πλευρά τους, αγωνίζονται να συμβιβάσουν τέσσερις δυνητικά ασυμβίβαστους στόχους, ήτοι να διευκολύνουν την οικονομική ανάκαμψη της Ελλάδας, να ανακτήσουν μερικά από τα χρήματά τους, να περιορίσουν τη συνεχή ανάμιξη τους στην Ελλάδα και να μην θέσουν ένα «κακό προηγούμενο» για την Ευρωζώνη.

«Το χρέος της Ελλάδας δεν είναι βιώσιμο. Ακόμη και υπό τις πλέον αισιόδοξες υποθέσεις (εκείνες της ίδιας της Ευρωομάδας) και λαμβάνοντας υπόψη τα μέτρα βραχυπρόθεσμης ελάφρυνσης του χρέους που έχουν ήδη εφαρμοστεί το 2017», σημειώνουν οι ειδικοί και παραθέτουν τρεις επιλογές για τη μείωση του χρέους συμβατές με τη νομοθεσία της ΕΕ και με την ευρεία φιλοσοφία των αποφάσεων του Eurogroup.

Η πρώτη επιλογή που προκρίνουν – και την οποία χαρακτηρίζουν ως την ενδεδειγμένη- προβλέπει την μείωση της ονομαστικής αξίας του χρέους υπό όρους. Για να είναι επικοδομητική η μείωση του χρέους σε ονομαστική βάση θα πρέπει κατά τους συντάκτες της έκθεσης να αποφευχθεί η δημιουργία ηθικού κινδύνου και να μην παραβιάζεται το δίκαιο ης ΕΕ. Στη βάση αυτή περιγράφουν ένα σχέδιο για την ελάφρυνση του χρέους που πληροί και τις δύο προϋποθέσεις. Στην ουσία, προτείνουν το χρέος να κουρευτεί μόνον όταν επιτυγχάνεται μια συγκεκριμένη δημοσιονομική πορεία. Για παράδειγμα, αν το ανώτατο όριο για το πρωτογενές πλεόνασμα το 2025 είναι στο 2% και το βασικό σενάριο προβλέπει πρωτογενές πλεόνασμα 1,5%, τότε η μέγιστη ελάφρυνση του χρέους που θα μπορεί να κερδίσει η Ελλάδα με βάση την επίδοση του 2025 θα είναι 0,5% του ΑΕΠ.

«Αυτό το σχέδιο θα πρέπει να κάνει την Ελλάδα ευτυχισμένη, καθώς επιβραβεύει τη χώρα για τις καλές δημοσιονομικές επιδόσεις (αν και ο ελληνικός λαός θα πρέπει για μεγάλο χρονικό διάστημα να σημειώνει μεγάλα πλεονάσματα) και θα πρέπει να ευχαριστεί τους πιστωτές, διότι αποφεύγεται η δημιουργία ηθικού κινδύνου, ενώ το σχέδιο συμμορφώνεται με τις απαιτήσεις της νομοθεσίας της ΕΕ», υποστηρίζουν οι ειδικοί στη μελέτη τους.

Η δεύτερη επιλογή που προτείνεται στη μελέτη συνεπάγεται τη συνέχιση της χρηματοδότησης της Ελλάδος από τον ESM. Όπως εξηγούν, ένας λόγος για τον οποίο το ελληνικό χρέος δεν είναι βιώσιμο στο πλαίσιο του σχεδίου του Eurogroup είναι πως το σχέδιο βασίζεται στην υπόθεση της έγκαιρης επιστροφής της Ελλάδος στις αγορές, δεσμεύοντας τη χώρα να χρηματοδοτήσει τον εαυτό της με πολύ υψηλά επιτόκια, κάτι που δημιουργεί εκρηκτική δυναμική για το χρέος. Κατά τους συντάκτες της έκθεσης το πρόβλημα είναι ότι η προσέγγιση αυτή, μπορεί να απαιτεί διαδοχικά προγράμματα του ESM για πολύ μεγάλο χρονικό διάστημα, περιλαμβανομένου όχι μόνο του δανεισμού, αλλά και προαπαιτούμενων μέτρων.

Τέλος, η τρίτη επιλογή που προτείνεται για το χρέος επεκτείνει τις αποφάσεις του Eurogroup για την ελάφρυνση, όχι μόνο στα δάνεια του EFSF, αλλά και στα διμερή δάνεια του προγράμματος του 2010 (GLF). Όπως σημειώνεται, οι αποπληρωμές των δανείων του προγράμματος του 2010 είναι σχετικά δαπανηρές από πλευράς επιτοκίων και θα μπορούσαν να αναδιαρθρωθούν χωρίς να απαιτείται μείωση της ονομαστικής αξίας των δανείων.

«Δυστυχώς, η ανάλυσή μας δείχνει ότι ακόμη και αυτό μπορεί να μην είναι αρκετό», σημειώνουν οι ειδικοί και προσθέτουν πως μια τέτοια λύση θα σήμαινε μεγάλη αύξηση της συνολικής έκθεσης του ευρωπαϊκού επίσημου τομέα στην Ελλάδα και θα σήμαινε επίσης ότι η Ελλάδα θα εξοφλούσε χρέη προς τους ευρωπαίους επίσημους πιστωτές της μέχρι τον 22ο αιώνα!

Προβληματίζει η αναβολή της μεταβίβασης του 67% του ΟΛΘ

Νέα παράταση πήρε η ολοκλήρωση της διαδικασίας της μεταβίβασης του 67% του Οργανισμού Λιμένος Θεσσαλονίκης (ΟΛΘ) στην εταιρεία ειδικού σκοπού «South Europe Gateway Thessaloniki Ltd» (SEGT), καθώς η κοινοπραξία «DIEP GmbH- Terminal Link SAS- Belterra Investments Ltd», στην οποία περνά το πλειοψηφικό πακέτο του λιμανιού της Θεσσαλονίκης ζήτησε παράταση από το ΤΑΙΠΕΔ μέχρι τη Δευτέρα 26 Μαρτίου. Για το κλείσιμο της συναλλαγής απομένουν η καταβολή του τιμήματος των 231,9 εκατ. ευρώ και -αμέσως μετά- η αλλαγή των μελών του διοικητικού συμβουλίου της εταιρείας. Το τίμημα αυτό θα πρέπει να καταβληθεί από την εταιρεία του Ιβάν Σαββίδη. Όπως γράφει και «Το Βήμα» ... Πολλοί στη Θεσσαλονίκη αναφέρουν ότι τα χρήματα αυτά που θα δοθούν από την εταιρεία του Ιβάν Σαββίδη είναι μέρος των χρημάτων της συμφωνίας του ελληνορώσου επιχειρηματία από την πώληση της μεγαλύτερης καπνοβιομηχανίας της Ρωσίας αξίας 1,6 δισ. ευρώ. Κάτι όμως που φαίνεται να μην ισχύει καθώς το τίμημα της πώλησης της Donskoy Tabak στην Japan Tobacco θα δοθεί στο δεύτερο τρίμηνο του 2018. Σε περίπτωση που δεν ολοκληρωθεί η συναλλαγή η εγγυητική επιστολή αξίας 20 εκατ. ευρώ που έχει δοθεί στο ΤΑΙΠΕΔ θα εκτέσει υπέρ του ελληνικού Δημοσίου. Να σημειωθεί ότι την εγγυητική επιστολή έχει εκδώσει ρωσική τράπεζα. Στην κοινοπραξία που συνέστησε τη SEGT μετέχουν με ποσοστό 47% το γερμανικό fund DIEP GmbH, με έδρα το Μόναχο, με μερίδιο 33% η Terminal Link SAS (η μητρική της οποίας, CMA CGM, είναι η τρίτη μεγαλύτερη εταιρεία ναυτιλιακών μεταφορών στον κόσμο) και με το υπόλοιπο 20% η Belterra Investments LTD, συμφερόντων του Ιβάν Σαββίδη, με έδρα τη Λευκοσία. Στο ελληνικό δημόσιο παραμένει μετοχική συμμετοχή 7,22%. Υπενθυμίζεται ότι ο ιδιώτης έχει δεσμευτεί για υποχρεωτικές επενδύσεις ύψους 180 εκατ. ευρώ σε μια επταετία στο λιμάνι της Θεσσαλονίκης. Ωστόσο, όπως έχουν επανειλημμένα επισημάνει στελέχη της κοινοπραξίας, στόχος είναι η βασικότερη επένδυση του «πακέτου» (η επέκταση της 6ης προβλήτας, ώστε το λιμάνι να μπορεί να υποδέχεται και mainliners, ήτοι μεγάλα πλοία τύπου New Panamax), να ολοκληρωθεί πολύ νωρίτερα, εντός τετραετίας (ενώ μέσα σε 18 μήνες από την ανάληψη της διοίκησης αναμένεται να αποκτηθούν μία ή δύο γερανογέφυρες). Η συνολική αξία της συμφωνίας για το 67% του ΟΛΘ υπολογίζεται ότι ανέρχεται σε 1,1 δισ. ευρώ. Στο ποσό αυτό συνοπολογίζονται το τίμημα (231,92 εκατ. ευρώ), οι υποχρεωτικές επενδύσεις (180 εκατ. ευρώ) και τα αναμενόμενα έσοδα άνω των 170 εκατ. ευρώ του ελληνικού Δημοσίου από τη σύμβαση παραχώρησης (αντάλλαγμα παραχώρησης σε ποσοστό 3,5% του κύκλου εργασιών της ΟΛΘ Α.Ε.). Λαμβάνονται επίσης υπόψη τα αναμενόμενα μερίσματα που θα εισπραχθούν από το ΤΑΙΠΕΔ για το υπολειπόμενο ποσοστό του 7,22%, καθώς και οι εκτιμώμενες (πέραν των ελάχιστων υποχρεωτικών) επενδύσεις, μέχρι τη λήξη της παραχώρησης το 2051. Ως αποτέλεσμα, η συνολική αξία της συμφωνίας υπολογίζεται πως φτάνει στο 1,1 δισ. ευρώ. Ωστόσο, όπως έχουν κατά καιρούς επισημάνει οι εκπρόσωποι των παραγωγικών φορέων της Βόρειας Ελλάδας -που σημειωτέον έχουν εξαρχής στηρίξει στο σύνολό τους την είσοδο επενδυτή διεθνούς εμβέλειας στο λιμάνι- για να απολαύσει η περιοχή το μέγιστο δυνατό όφελος από αυτή την εξέλιξη χρειάζεται να συμπληρωθούν βασικά κομμάτια του παζλ, που αφορούν τις διεθνείς σιδηροδρομικές κι οδικές συνδέσεις του λιμανιού, αλλά και τη δυνατότητα εργασιών ενεργητικής τελειοποίησης (π.χ., συναρμολόγησης) προϊόντων επί βορειοελλαδικού εδάφους, ώστε να δημιουργηθεί προστιθέμενη αξία.

Το μέγα ζήτημα της γήρανσης του πληθυσμού

Αν και οι δημογραφικές εξελίξεις αναμένεται στη διάρκεια των επόμενων 40 ετών να έχουν σημαντικές επιπτώσεις στην ανάπτυξη, στις αποταμιεύσεις, στη συσσώρευση πλούτου, στο βιοτικό επίπεδο των ανθρώπων, στα φορολογικά και ασφαλιστικά συστήματα, παίζοντας ρόλο ακόμα και στην κλιματική αλλαγή, εν τούτοις συχνά υποεκτιμώνται από τους επενδυτές και τον επιχειρηματικό κόσμο ως και τις κυβερνήσεις που αντιμετωπίζουν το δημογραφικό πρόβλημα ως... καυτή πατάτα.

Όπως σχολιάζει και το Βήμα, η γήρανση και η συνταξιοδότηση του εργατικού δυναμικού αναδεικνύουν πάντως ως βασικό το ερώτημα για το ποιος θα αναλάβει το κόστος των ηλικιωμένων, παρατηρούσε η BlackRock. Παράλληλα, τα επόμενα 20-30 χρόνια προβλέπεται και σημαντική μείωση στον ρυθμό ανάπτυξης του πληθυσμού της Γης, ιδίως στον ανεπτυγμένο κόσμο, παράγοντες οι οποίοι όμως συνιστούν μακροπρόθεσμα προβλήματα, τα οποία θα προκαλέσουν σημαντικές αλλαγές στα μοντέλα της κατανάλωσης, της αποταμίευσης και των επενδύσεων. Για την Ελλάδα πρόσφατη είναι μελέτη του Ινστιτούτου του Βερολίνου που εκτιμούσε πως ο πληθυσμός της χώρας μας θα μειωθεί στα 9,9 εκατομμύρια ως το 2030 και στα 8,9 εκατομμύρια ως το 2050, από περίπου 10,6 εκατομμύρια σήμερα. Με δείκτη ολικής γονιμότητας 1,33 (ο προβλεπόμενος μέσος αριθμός παιδιών ανά γυναίκα), η Ελλάδα έχει σήμερα σχεδόν τη χαμηλότερη επίδοση στην Ευρωπαϊκή Ένωση, ενώ η Ελλάδα έχει πλέον έναν από τους πιο γερασμένους πληθυσμούς στην Ευρώπη, καθώς πάνω από το ένα πέμπτο των κατοίκων της (το 21%) είναι άνω των 65 ετών. Σαν να μην έφθανε αυτό, μια μελέτη των Μαρί-Νοέλ Ντυκέν και Δημήτρη Καρκάνη για το Εργαστήριο Δημογραφικών και Κοινωνικών Αναλύσεων αναδεικνύει και το φαινόμενο της διαρκούς και δυσανάλογης αύξησης του «υπεργήρου» πληθυσμού (80 ετών και άνω) που αποτελεί μια από τις συνιστώσες του δημογραφικού προβλήματος στην Ελλάδα.

Η χώρα μας συγκαταλέγεται μεταξύ των χωρών της ΕΕ με τους υψηλότερους δείκτες «υπεργηρίας» (λόγος του πληθυσμού ηλικίας 80 ετών και άνω προς τον πληθυσμό 65 ετών και άνω). Η τελευταία δεκαετία (2007-2016) χαρακτηρίστηκε από την προοδευτική εξάπλωση των υψηλών τιμών (>25%) του δείκτη υπεργηρίας από τη Νότια και Κεντρική Ελλάδα προς τις βορειότερες περιοχές. Για το 2016, οι υψηλότεροι δείκτες καταγράφονται σε ορισμένους από τους ορεινότερους νομούς (Ευρυτανίας, Γρεβενών, Λακωνίας και Αρκαδίας). Συνέχεια...

Η εξέλιξη αυτή οφείλεται προφανώς στην ταχύτερη αύξηση του υπέργηρου πληθυσμού σε σχέση με τις εκάστοτε αυξομειώσεις που παρατηρήθηκαν στον πληθυσμό 65 ετών και άνω ανά νομό.

Η Ελλάδα κατέχει τον τρίτο υψηλότερο δείκτη υπεργηρίας μεταξύ των 28 κρατών-μελών της ΕΕ (30,6%), μετά την Ισπανία (32,0%) και τη Γαλλία (31,1%) για το 2016. Η «γήρανση μέσα στη γήρανση», όπως θα μπορούσε να χαρακτηριστεί διαφορετικά η υπεργηρία, και η ταχύτερη αύξηση του πληθυσμού άνω των 80 ετών, σε σχέση με την εξέλιξη των υπόλοιπων πληθυσμιακών ομάδων, όπως για παράδειγμα ο πληθυσμός σε ενεργό ηλικία, θα μπορούσε δυνητικά να προκαλέσει σημαντικές ανισορροπίες με άμεσο αντίκτυπο στην αναπτυξιακή πορεία της χώρας, τόσο σε εθνικό όσο και σε περιφερειακό επίπεδο. Η ταχύτερη αύξηση του υπέργηρου πληθυσμού στην Ελλάδα καθώς και οι προοπτικές εξέλιξής του στα επόμενα χρόνια θέτουν σημαντικά ερωτήματα σε σχέση με τις πολιτικές για την ικανοποίηση των αυξημένων αναγκών τους σε ένα ευρύτατο φάσμα υπηρεσιών, ενώ σε συνδυασμό με τη φυγή των νέων και ειδικότερα της «εκροής εγκεφάλων», η οποία έλαβε σημαντικές διαστάσεις στην Ελλάδα μετά το 2010, οι προκλήσεις για την επόμενη ημέρα αυξάνονται.

Σύμφωνα με υπολογισμούς μελέτης της Eurobank υπολογίζονται ότι πάνω από 450.000 ηλικίας κάτω των 45 ετών, κατά μεγάλο ποσοστό υψηλού μορφωτικού επιπέδου και τεχνικής κατάρτισης, βρέθηκαν εκτός Ελλάδος (brain drain) με την ετήσια συμμετοχή στο ΑΕΠ των χωρών υποδοχής από Έλληνες την περίοδο Ιανουαρίου 2008 - Ιουνίου 2016 να ανέρχεται σε 12,9 δισ. ευρώ, το φορολογικό αποτέλεσμα να ξεπερνά τα 9 δισ. ευρώ, την ώρα που τα κόστη της εκπαίδευσής τους για το ελληνικό κράτος ανέρχονταν σε 8 δισ. ευρώ. Η ανάσχεση αυτής της τάσης αλλά και ο επαναπατρισμός αυτού του ανθρώπινου δυναμικού πρέπει αναμφισβήτητα να αποτελέσει εθνικό στόχο.

Από την άλλη πλευρά, ίσως ένα από τα βασικά διακυβεύματα τα επόμενα χρόνια σύμφωνα με τη μελέτη των Ντυκέν - Καρκάνη να είναι και η διαμόρφωση ενός νέου πλαισίου αλληλεγγύης μεταξύ των γενεών. Όπως αναφέρεται, το ζήτημα της αναπλήρωσης του πληθυσμού αναμένεται να λάβει ανησυχητικές κοινωνικο-οικονομικές διαστάσεις στο άμεσο μέλλον με σοβαρές οικονομικές επιπτώσεις. Ο «υπέργηρος» πληθυσμός της Ελλάδας θα αυξάνεται συνεχώς την επόμενη εικοσαετία και θα έχει αυξανόμενες ανάγκες σε υπηρεσίες που σχετίζονται άμεσα ή έμμεσα με τον τομέα της περίθαλψης. Κατά συνέπεια, τίθεται επιτακτικά το ερώτημα ως προς το «πώς» θα αναπροσαρμοστεί το οικονομικό μοντέλο τόσο της χώρας όσο και ειδικότερα των τοπικών παραγωγικών συστημάτων όπου παρατηρούνται οι εντονότερες δυσαναλογίες μεταξύ νεότερου και υπέργηρου πληθυσμού.

Handelsblatt: "Όχι" του FDP στην εκταμίευση της δόσης

Σύμφωνα με δημοσίευμα στην ηλεκτρονική έκδοση της Handelsblatt το Κόμμα των Φιλελευθέρων (FDP) "θα ψηφίσει κατά της διάσωσης για την Ελλάδα στο γερμανικό κοινοβούλιο. Στη σχετική συνεδρίαση της επιτροπής προϋπολογισμού την Τετάρτη οι Φιλελεύθεροι θα καταθέσουν το αίτημα να απορριφθεί η εκταμίευση της τέταρτης δόσης του δανείου". Η εφημερίδα υπενθυμίζει πως "αφού οι διεθνείς πιστωτές πιστοποίησαν ότι η Ελλάδα έχει υλοποιήσει 110 νέα μεταρρυθμιστικά μέτρα, έδωσαν και το πράσινο φως για την εκταμίευση της τέταρτης δόσης του δανείου, ύψους 6,7 δισεκατομμυρίων ευρώ. Τα χρήματα προορίζονται κυρίως για την αποπληρωμή χρεών, αλλά και ως μαξιλάρι για τη χρονική περίοδο μετά την ολοκλήρωση του προγράμματος".

Φαίνεται ωστόσο ότι οι Φιλελεύθεροι έχουν διαφορετική άποψη από τους διεθνείς δανειστές. Ο επικεφαλής της Κ.Ο. του FDP Κρίστιαν Ντυρ δηλώνει ότι "μόνο στα χαρτιά εκπληρώνει η Αθήνα τις δεσμεύσεις προς τους διεθνείς πιστωτές, παρά τις διαβεβαιώσεις περί του αντιθέτου. Σημαντικά μεταρρυθμιστικά μέτρα καθυστερούν ή αναβάλλονται". Για παράδειγμα, αναφέρει ο Κρίστιαν Ντυρ, η υπεσχρημένη συνταξιοδοτική μεταρρύθμιση θα εφαρμοστεί το 2019, εάν ποτέ εφαρμοστεί. Η μεταρρύθμιση του ΦΠΑ καθυστερεί συνεχώς λόγω της συζήτησης για το καθεστώς ΦΠΑ σε πέντε νησιά, προσθέτει. "Δεν μπορεί κανείς να διώξει την υποψία ότι ο Τσίπρας προσπαθεί απλώς να κερδίσει χρόνο" αναφέρεται στην αίτηση των Φιλελευθέρων, οι οποίοι, με αυτό το σκεπτικό ζητούν από τη γερμανική κυβέρνηση να μην εγκρίνει την εκταμίευση της επόμενης δόσης προς την Ελλάδα. "Αντιθέτως", επισημαίνει η Handelsblatt, "οι κοινοβουλευτικές ομάδες των χριστιανικών κομμάτων και του SPD θέλουν να συμμορφωθούν με την απόφαση του Γιούρογκρουπ και των άλλων θεσμών, οι οποίοι είχαν πιστοποιήσει ότι η Ελλάδα βίσκεται σε καλό δρόμο".

**Τραπεζικός Δείκτης: Ανάγκη άμεσης αντίδρασης και επιστροφής
υψηλότερα των 820 – 825 μονάδων (διαφορετικά πιθανή μια πτώση
μέχρι τις 740 – 750 μονάδες)...**

